

2019-05-02

Till
Länsstyrelsen Jämtlands län
Dnr 511-2963-2019

Remissyttrande avseende förslag till beslut om ytterligare föreskrifter för naturreservatet Vålådalen i Åre kommun, Jämtlands län, Dnr 511-2963-2019

Den utveckling som pågår i fjällvärlden med fler besökare och aktiviteter innebär en hel del utmaningar som vi i besöksnäringen är medvetna om och tar på största allvar, samtidigt som vi är angelägna om att näringen ska kunna fortsätta utvecklas på ett hållbart och positivt sätt. För att bidra till en ansvarsfull utveckling i till exempel Vålådalsområdet tog vi redan för flera år sedan initiativ till en närmare dialog med bl a Länsstyrelsen för att gemensamt se på hur vi långsiktigt kan skapa bra hållbara förutsättningar. I den diskussionen ingår hur vi kan öka attraktionen i delar av vår fjällvärld som idag har få besökare och på så sätt sprida våra besökare på ett bättre sätt och därmed också bidra till utveckling i de områdena.

Från JHT:s sida har vi också under lång tid medverkat i processen om en eventuell nationalpark där frågan om hur olika intressen, inklusive naturvärden, ska kunna fungera sida vid sida bl a genom ökad kanalisering och zonerings i både tid och rum är central.

JHT blir också ofta kontaktade i samband med andra processer eller projekt som berör fjällområdet och som ofta handlar om hur olika intressen ska kunna samverka. Projektet Hållbar skoterturism i Frostviken och det omfattande ledutvecklingsprojektet i Funäsfjällen är två sådana exempel.

Vi och våra destinationer ser det som mycket viktigt att besöksnäringen i Jämtland Härjedalen utvecklas på ett hållbart sätt, vilket också avspeglar sig i hur vi arbetar med marknadskommunikationen både nationellt och internationellt. Se t ex på vår webbplats <https://adventuresweden.com/>

Med detta som bakgrund vill vi lämna följande synpunkter och ställa följande frågor med anledning av förslaget:

-Ett besöksförbud vid Pyramiderna är fullt rimligt och önskvärt. Positivt om det kompletteras, som det antyds i konsekvensutredningen, att genom kommunikation skapa förståelse hos besökaren och därmed bidra till en ökad attraktion. Vår uppfattning är att alltför många gäster vill "göra rätt" men för det krävs ofta mer kunskap och kommunikation.

-För de andra två områdena, dvs vid Blanktjärnarna och Holkendurrie, är vi däremot tveksamma till om det är nödvändigt med ett generellt förbud för just cykling. Här ser vi framför oss att det borde finnas möjligheter att i större utsträckning lösa problemen genom ökad kanalisering och zonerings och eventuella förbud beroende på årstid. Under perioder bör absolut områden kunna hållas stängda. Kan de tidsbegränsade reglerna som beskrivs ska införas redan 2019 komma att ligga till grund för en mer långsiktig lösning?

-Ovanstående förutsätter förstås ytterligare förstärkning av svaga sektioner och skyltning av lederna så de klarar dagens och framtidens tryck. Vår erfarenhet är också att med bra leder så väljer en större del av besökarna att hålla sig till dessa.

-Har erfarenheter och slutsatser av den studie som Länsstyrelsen genomförde i området för ett antal år sedan i syfte att iordningsställa leder och kanalisera cyklingen vägt in i beredningen av förslaget?

-I tidigare diskussioner, bl a inom ramen för nationalparksprocessen, finns rennäringens intressen och behov med mer tydligt än vad som går att utläsa i förslaget där det främst är cyklingen i relation till naturvårdsintressena som ligger till grund för ändrade föreskrifter. Är det medvetet och i så fall varför? Vår uppfattning är i vilket fall att mycket av rennäringens problem också skulle minska med en tydligare kanalisering i tid och rum.

-Hur stor del i bakgrunden till arbetet med nya föreskrifter utgår från situationer där utövare av olika aktiviteter konkurrerar om samma leder eller områden och att det i och med det ibland leder till slitningar mellan olika besökare? Här handlar det väl i så fall nästan uteslutande om vandrare kontra cyklister och vi ställer oss frågande till hur stort detta problem egentligen är.

-Det förefaller som att försiktighetsprincipen till stor del har styrkt arbetet med förslaget då det finns flera ställen i texten, främst avseende Holkendurrie, där uttryck som "relativt mycket", "befaras" och "förväntas" används. Går det att tydliggöra problemen, eller de förväntade problemen, och den egentliga omfattningen på cyklingen ytterligare?

-Är det fridlysningen eller artskyddsförordningen, eller en kombination av dessa, som styr skyddet av brunkullan? Att inte tillåta cykling i de delar av området där dessa förekommer frekvent låter för övrigt helt rimligt men då genom tydligare kanalisering och skyltning. Samtidigt ställer vi oss frågande inför uppgifterna om cyklingens omfattning av de loggningar som det hänvisas till.

Vi kan sakna besöksnäringens perspektiv och behov i det presenterade förslaget. Den är trots allt en basnäring i vår region och är den näring som ger förutsättningar och underlag för både boende och privat och offentlig service i många områden, inklusive Vålådalen och södra Årefjällen. Då hela naturreservatet också ligger inom ett område klassat som ett riksintresse för det rörliga friluftslivet så menar vi att det ska finnas starka skäl för att inskränka allmänhetens rätt att vistas i och uppleva området, i alla fall på det sätt som framgår av förslaget. Acceptera och se det som något positivt att många vill ut och röra på sig, lära sig mer och uppleva dessa fjällområden.

Genom studieresor till områden med nationalparker och reservat och genom vårt aktiva deltagande i det internationella nätverket Adventure Travel Trade Association har vi genom åren fått många kontakter och lärdomar i hur man på andra platser arbetar med liknande utmaningar. Vi vet att det finns mycket att lära av andra hur man kan lösa utmaningarna som uppstår vid olika intressen utifrån såväl ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet och bidrar gärna ytterligare i processen för att tillsammans skapa ansvarsfulla och inkluderande lösningar.

Hälsningar

Mats Forslund
VD Jämtland Härjedalen Turism